

RADVILIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS PASIRENGIMO GRIPO PANDEMIJAI PRIEMONIŲ PLANAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Radviliškio rajono savivaldybės pasirengimo gripo pandemijai planas (toliau – Planas) nustato būtinus veiksmus ir priemones, kurias privaloma taikyti gripo pandemijos pavojaus ir gripo pandemijos periodais Radviliškio rajono savivaldybėje (toliau – Savivaldybė).

2. Planas parengtas atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2019 m. liepos 19 d. įsakymą Nr. V-899 „Dėl Pasirengimo gripo pandemijai 2019–2023 metų programos patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2009 m. vasario 26 d. įsakymą Nr. V-141 „Dėl valstybės valdymo institucijų, įstaigų, savivaldybių ir kitų asmenų pasirengimo gripo pandemijai (priemonių planų) rengimo rekomendacijų patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2009 m. liepos 1 d. įsakymą Nr. V-536 „Dėl sezoninio gripo bei gripo, sukkelto naujo viruso potipio (pandeminio gripo), diagnostikos, gydymo ir profilaktikos antivirusiniais vaistais metodikų patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2009 m. sausio 22 d. įsakymą Nr. V-31 „Dėl Antivirusinių vaistų paskirstymo ir vartojimo stebėsenos aprašo patvirtinimo“ bei kitus teisės aktus, reglamentuojančius pasirengimą gripo pandemijai.

3. Plano tikslas – sumažinti gripo pandemijos poveikio mastą ir stiprumą Radviliškio rajono savivaldybėje.

4. Pagrindinės gripo pandemijos poveikio kryptys:

4.1. sveikatos sektorius – padaugėjus susirgimo atvejų, didėja sveikatos priežiūros įstaigų darbo krūvis, reikia vis daugiau vaistinių preparatų ir medicinos pagalbos priemonių, dėl didelio sergamumo gripu sutrinka planinės sveikatos priežiūros pagalbos teikimas;

4.2. paslaugų sektorius – dėl sergančių darbuotojų sutrinka paslaugų sektoriaus veikla, gali būti neužtikrinamas būtinųjų visuomenės poreikių tenkinimas;

4.3. darbo rinka ir ekonomika – daugėjant sergančių gripu asmenų, gali sutrikti ūkio šakų veikla;

4.4. valstybės valdymas – gali sutrikti valstybės institucijų, savivaldybių funkcijų ir priemonių vykdymas, gali tekti persvarstyti Lietuvos Respublikos valstybės biudžetą, keisti Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo priemones, valstybės institucijų, savivaldybių strateginius veiklos planus ir vykdomų programų priemones;

4.5. švietimo ir kultūros sektorius – susirgus mokytojams ir mokiniams, nutrūksta arba kurį laiką sutrinka mokymo procesas, ribojami masiniai renginiai;

4.6. socialinis sektorius – reikia vis daugiau socialinių paslaugų (pagyvenusių, neįgalių asmenų slauga, vaikų priežiūra, padidėjęs socialinės ir finansinės paramos poreikis).

5. Dėl 4.1–4.6 papunkčiuose nurodytų poveikio krypčių pasirengti gripo pandemijai turėtų visi sektoriai, ypač didelį dėmesį skiriant priemonėms, kurios užtikrina nepertraukiamą būtinųjų visuomenės poreikių tenkinimą.

6. Radviliškio rajono savivaldybės pasirengimo gripo pandemijai priemonių planas pagal gripo pandemijos etapus reglamentuoja asmens, visuomenės sveikatos įstaigų bei kitų gyvybiškai svarbių įstaigų veiksmus. Visos socialinės ir kitos gyvybiškai svarbios tarnybos (komunalinės, priešgaisrinės apsaugos, teisėsaugos ir kt.) privalo užtikrinti paslaugų teikimą, vadovaujantis parengtais ir patvirtintais įstaigų ekstremalių situacijų valdymo planais, juose numatant įstaigos veiklą gripo

pandemijos metu, būtinų priešepideminių priemonių taikymą, asmens apsaugos priemonių atsargų užtikrinimą ir kt. (žr. 2 priedą).

7. Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos Radviliškio skyrius, vykdydamas gripo ((A(H5N1) ir kitų naujų gripo viruso atmainų) infekcijos epizootologinę priežiūrą, bendradarbiauja su Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Šiaulių departamento Radviliškio skyriumi (toliau – NVSC Šiaulių departamento Radviliškio skyrius), teikia informaciją apie paukščių ir kitų naujų gripo viruso atmainų epizootinę situaciją, pasirengimą galimam gripo protrūkiui gyvūnų tarpe, likviduoja susiformavusius protrūkius, informuoja visuomenę per visuomenės informavimo priemones Radviliškio rajono lygiu.

8. Suaugę Radviliškio rajono miesto gyventojai, sergantys pandeminiu gripu, hospitalizuojami VšĮ Radviliškio ligoninėje (esant dideliame sergančiųjų skaičiui, ligoniai nukreipiami į VšĮ Šiaulių respublikinę ligoninę), vaikai – VšĮ Respublikinės Šiaulių ligoninės Moters ir vaiko klinikoje. Galimybė stacionarizuoti sergančius pandeminiu gripu ligonius minėtose įstaigoje turi būti suderinta iš anksto su atsakingais asmenimis, už tai atsakinga siunčianti sveikatos priežiūros įstaiga.

9. Skiepėjimai pandeminio gripo vakcina atliekami Radviliškio rajono asmens sveikatos priežiūros įstaigose, turinčiose licenciją vykdyti šią veiklą.

10. Plano priemonės, numatytos vykdyti tarppandeminiu laikotarpiu, pradedamos nedelsiant vykdyti Radviliškio rajono savivaldybės administracijos direktoriui patvirtinus Planą, o priemonės, numatytos vykdyti pandemijos laikotarpiu – Lietuvoje oficialiai paskelbus gripo pandemijos pradžią (pasirengimo gripo pandemijai priemonių planas pateiktas 1 priede). Plano vykdymas yra neterminuotas.

11. Asmens sveikatos priežiūros įstaigų pasirengimo gripo pandemijai planuose (priemonių planuose) numatomas sveikatos priežiūros paslaugų teikimo organizavimas bei priemonės asmens sveikatos priežiūros įstaigų veiklos tęstinumui užtikrinti gripo pandemijos metu, esant dideliame sergančių asmenų skaičiui.

Radviliškio rajono savivaldybės administracijos direktorius, kitų valstybinių institucijų ir įstaigų vadovai paskiria darbuotojus, atsakingus už informacijos apie būtinąsias gripo profilaktikos priemones, sveikatos priežiūros paslaugų teikimo tvarką gripo pandemijos metu.

12. NVSC Šiaulių departamento Radviliškio skyrius atsakingas už sergamumo gripu duomenų registravimą ir apskaitą bei informacijos apie epidemiologinę gripo pandemijos situaciją Radviliškio rajone teikimą teisės aktų nustatyta tvarka bei visoms suinteresuotoms institucijoms.

13. Visuomenės informavimui apie gripo pandemiją turi būti panaudotos visos įmanomos informavimo priemonės ir šaltiniai (televizija, radijas, spauda, internetas ir t.t.).

14. Šis Planas yra Radviliškio rajono savivaldybės ekstremaliųjų situacijų prevencijos priemonių plano dalis.

II SKYRIUS ESAMOS BŪKLĖS ANALIZĖ

15. Lietuvoje kasmet registruojama vidutiniškai apie 40 tūkst. gripo ir 600 tūkst. ūminės viršutinių kvėpavimo takų infekcijos (toliau – ŪVKTI) atvejų. Gripu ir ŪVKTI dažniau serga vaikai. 1 lentelėje pateikiami Radviliškio rajono gyventojų sergamumo gripu ir ŪVKTI duomenys.

1 lentelė. Gyventojų sergamumas gripu ir ŪVKTI Radviliškio rajone 2015–2020 metais

Gripo sezonai	Užregistruoti sergamumo gripu atvejai	Užregistruoti sergamumo ŪVKTI atvejai
2015 m.	74	4039
2016 m.	150	5083
2017m.	367	8476
2018 m.	265	7173
2019 m.	301	8156

2020 m.	65	6146
---------	----	------

NVSC Šiaulių departamento Radviliškio skyriaus duomenys

16. Lietuvoje gripo epidemijos skelbiamos savivaldybėse. Epidemija dažniausiai skelbiama, kai sergamumo gripu ir ŪVKTI rodiklis yra ne mažesnis kaip 100 atvejų 10 tūkst. gyventojų per savaitę, o klinikinių gripo atvejų skaičius sudaro apie 30 procentų visų registruotų gripo ir ŪVKTI atvejų.

17. Lietuvoje įprastą gripo sezoną dėl gripo hospitalizuojama 600–4000 asmenų, dauguma jų – vaikai. Per gripo epidemijas mirtingumas didėja dėl gripo komplikacijų ir paūmėjusių kitų lėtinių ligų. Lietuvoje yra daugiau kaip 500 tūkst. gyventojų, sulaukusių 65 metų ir vyresnių (tai sudaro apie 15 procentų visų gyventojų).

18. Gripo pandemija gali kilti kas 10–50 m. Ją sukelia naujo potipio gripo virusas, kuriam pasaulio gyventojai neturi imuniteto. Nuo 20 a. pradžios kilo 4 pandemijos: 1918–1920 m. – ispaniškas (A (H1N1) gripas (mirė daugiau kaip 20 mln. žmonių), 1957–1958 m. – Azijos (A (H2N2) gripas (mirė daugiau kaip 1 mln. žmonių), 1968–1969 m. – Honkongo (A (H3N2) gripas (mirė daugiau kaip 1 mln. žmonių), 2009–2010 m. – naujasis A (H1N1) gripas. 2009–2010 m. gripo pandemijos metu visame pasaulyje nuo gripo ir jo komplikacijų mirė apie 400 000 gyventojų, o Lietuvoje – 23 asmenys. Dauguma visų mirusiųjų pandemijos metu buvo jaunesnio amžiaus asmenys.

19. Statistikos departamento duomenimis, Radviliškio rajono savivaldybėje 2021 m. pradžioje gyveno 34 576 gyventojai. Radviliškio gyventojų amžiaus struktūroje 65 m. amžiaus ir vyresnių žmonių dalį sudaro 21,8 proc., darbingo amžiaus – 63,6 proc., o vaikų (0–14 metų) 14,6 proc.

20. Skiepijimas nuo gripo yra viena svarbiausių priemonių, mažinančių gripo sukeltą naštą gyventojų sveikatai bei šalies ūkiui. Iš įvairiose valstybėse atliktų tyrimų matyti, kad skiepijimas nuo gripo yra ekonomiškai efektyvus. Tyrimais nustatyta, kad skiepytų asmenų grupėje 34–44 procentais sumažėjo vizitų pas gydytojus, 32–45 procentais – prarastų darbingų darbo dienų ir 25 procentais – antibiotikų, skirtų bakterinėms gripo komplikacijoms gydyti, vartojimas. Pagyvenusių asmenų, gyvenančių uždaruose kolektyvuose, skiepijimas nuo gripo 33 procentais sumažina hospitalizavimo atvejų, 50 procentų – bendrą jų mirtingumą. Šiaulių apskrityje skiepijimo sezoninio gripo vakcina aprėptys išlieka žemos (8,1 proc.).

III SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

21. Radviliškio rajono savivaldybės administracija kartu su Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Šiaulių departamento Radviliškio skyriumi, atsižvelgdami į Plano atsakingų vykdytojų pateiktas pastabas ir pasiūlymus bei teisės aktų pakeitimus, kasmet organizuoja Plano peržiūrėjimą ir atnaujinimą.

Radviliškio rajono savivaldybės pasirengimo
gripo pandemijai priemonių plano
1 priedas

**RADVILIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS PASIRENGIMO GRIPO PANDEMIJAI PRIEMONIŲ PLANAS
PAGAL GRIPO PANDEMIJOS ETAPUS**

ETAPAS	VEIKSMAI	VYKDYMO TERMINAS	VYKDYTOJAI
1	2	3	4
<p>TARPPANDEMINIS PERIODAS</p> <p>1-asis etapas.</p> <p>Naujas gripo viruso potipis nenustatytas; gripo viruso potipis, sukeliantis sezoninį gripą, plinta tarp žmonių, gali būti nustatomas ir gyvūnams.</p>	PLANAVIMAS IR KOORDINAVIMAS		
	1. Parengti ir reguliariai atnaujinti pasirengimo gripo pandemijai planus – civilinės saugos parengties ekstremalioms situacijoms planų sudedamąsias dalis arba priedus ir juose nurodyti institucijas, pagal kompetenciją apibrėžti jų atsakomybę ir funkcijas, rengiantis gripo pandemijai ir jos metu.	Kasmet	Radviliškio rajono savivaldybės administracija (toliau – Savivaldybės administracija), Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Šiaulių departamento Radviliškio skyrius (toliau - NVSC Šiaulių departamento Radviliškio skyrius), Radviliškio rajono asmens sveikatos priežiūros įstaigos (toliau – Radviliškio rajono ASPĮ)
	2. Koordinuoti savivaldos institucijų bei asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros įstaigų pasirengimą gripo pandemijai.	Nuolat	Savivaldybės administracija, NVSC Šiaulių departamento Radviliškio skyrius
	3. Pagal kompetenciją organizuoti ir (ar) dalyvauti įvairaus tipo pratybose, skirtose pasirengti gripo pandemijai, remtis jų rezultatais tobulinant planus ir gerinant pasirengimą gripo pandemijai.	Pagal poreikį	Savivaldybės administracija, NVSC Šiaulių departamento Radviliškio skyrius, Šiaulių, Radviliškio rajono ASPĮ, kitos įstaigos

ETAPAS	VEIKSMAI	VYKDYMO TERMINAS	VYKDYTOJAI
1	2	3	4
	4. Parengti ir reguliariai atnaujinti savivaldybės svarbiausių tarnybų, asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros įstaigų pasirengimo gripo pandemijai planus (priemonių planus).		Savivaldybės administracija, NVSC Šiaulių departamento Radviliškio skyrius, Radviliškio rajono ASPĮ
	5. Sukaupti būtinųjų asmens apsaugos priemonių, skirtų apsisaugoti nuo kvėpavimo takų virusinių infekcijų peržiūrėti sukauptas), atsargas pagal Sveikatos apsaugos ministro patvirtintą sąrašą, numatyti jų paskirstymą (aprūpinti ASPĮ), atsiradus tokiam poreikiui.	Kasmet	Savivaldybės administracija
	6. Numatyti asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros įstaigų personalą, kuris bus mobilizuotas dirbti nustačius naujo gripo viruso potipį šalyje, ir iš anksto reguliariai jį mokyti.	Kasmet	Savivaldybės administracija, NVSC Šiaulių departamento Radviliškio skyrius, Radviliškio rajono ASPĮ, Radviliškio rajono VSB, kitos įstaigos
	7. Peržiūrėti turimus išteklius ir pajėgumus, reikalingus gripo pandemijai valdyti ar lokalizuoti, esant išteklių ir pajėgų trūkumui, planuoti jų šalinimą.		Savivaldybės administracija, ASPĮ, Gyvybiškai svarbių įstaigų ir įmonių vadovai
SITUACIJOS STEBĖJIMAS IR VERTINIMAS			
	8. Vykdyti nuolatinę gripo ir ūminių viršutinių kvėpavimo takų infekcijų epidemiologinę priežiūrą, ją periodiškai vertinti ir tobulinti, siekiant išsiaiškinti šių ligų protrūkius ir užtikrinti institucijų bendradarbiavimą.	Nuolat	ASPĮ, NVSC Šiaulių departamento Radviliškio skyrius
	9. Sustiprinti ir koordinuoti nacionalinę gripo epidemiologinę priežiūrą žmonių ir gyvūnų populiacijoje naujo gripo viruso potipiui nustatyti. Organizuoti ir koordinuoti paukščių gripo priežiūrą tarp gyvūnų siekiant nustatyti didelio ir mažo patogeniškumo paukščių gripo virusus. Analizuoti paukščių gripo epizootinę situaciją pasaulyje ir Europoje, siekiant laiku ir tinkamai organizuoti paukščių gripo tarp gyvūnų prevencijos ir kontrolės priemones.	Atsiradus atitinkamai situacijai	Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos Radviliškio skyrius (toliau – Radviliškio VMVT)
	10. Teisės aktų nustatyta tvarka teikti informaciją apie gripo sukeltas komplikacijas ir mirties atvejus.	Pagal poreikį	Radviliškio rajono ASPĮ, NVSC Šiaulių departamento Radviliškio skyrius

ETAPAS	VEIKSMAI	VYKDYMO TERMINAS	VYKDYTOJAI
1	2	3	4
	11. Pagal Sveikatos apsaugos ministerijos pateiktą informaciją apie gripo epidemiologinę situaciją pasaulyje, Europos Sąjungos šalyse narėse ir kitose kaimyninėse valstybėse, peržiūrėti ir atitinkamai koreguoti pasirengimo gripo pandemijai priemonių planuose numatytas priemones.	Gavus informaciją	Savivaldybės administracija, Radviliškio rajono ASPĮ, Gyvybiškai svarbių įstaigų ir įmonių vadovai
	12. Vadovautis Europos Komisijos, Europos ligų prevencijos ir kontrolės centro, Pasaulio sveikatos organizacijos ir Sveikatos apsaugos ministerijos rekomendacijomis ir informacija apie gripo epidemiologinę situaciją pasaulyje, Europos Sąjungos šalyse narėse ir kitose kaimyninėse valstybėse; atitinkamai koreguoti nacionaliniame, administracinių teritorijų ir valstybės institucijų ir įstaigų pasirengimo gripo pandemijai planuose (priemonių planuose) numatytas priemones		Savivaldybės administracija, Radviliškio rajono ASPĮ
	13. Teikti informaciją apie gripo epidemiologinę situaciją ASPĮ, kitoms valstybės valdymo institucijoms, įstaigoms, žiniasklaidai.	Nuolat	NVSC Šiaulių departamento Radviliškio skyrius, Savivaldybės administracija, Radviliškio rajono ASPĮ, Radviliškio rajono visuomenės sveikatos biuras (toliau – VSB).
PREVENCIJA IR LOKALIZAVIMAS			
	14. Peržiūrėti ir prireikus atnaujinti dokumentus, reglamentuojančius pandeminio gripo skiepų naudojimą.	Pagal poreikį	NVSC Šiaulių departamento Radviliškio skyrius, Radviliškio rajono ASPĮ
	15. Užtikrinti rizikos grupių asmenų skiepijimą, siekiant panaudoti visas valstybės lėšomis įsigytas sezoninio gripo vakcinas.	Gripo sezono metu	Radviliškio rajono ASPĮ
	16. Įvertinti pandeminio gripo vakcinų poreikį pagal ASPĮ ir gyvybiškai svarbių tarnybų, veikiančių savivaldybės teritorijoje, pateiktus duomenis	Kasmet	Savivaldybės administracija, NVSC Šiaulių departamento Radviliškio skyrius

ETAPAS	VEIKSMAI	VYKDYMO TERMINAS	VYKDYTOJAI
1	2	3	4
	17. Užtikrinti gyvybiškai svarbių tarnybų darbuotojų skiepijamą sezoninę gripo vakciną darbdavio lėšomis	Kasmet	Gyvybiškai svarbios įstaigos, Radviliškio rajono ASPĮ
	SVEIKATOS SISTEMOS ATSAKAS		
	18. Reguliariai organizuoti sveikatos priežiūros įstaigų darbuotojams mokymus, susijusius su gripo epidemiologine priežiūra, pasirengimu gripo pandemijai ir situacijos valdymu esant gripo pandemijai.	Pagal poreikį	Savivaldybės administracija, NVSC Šiaulių departamento Radviliškio skyrius, Radviliškio rajono ASPĮ
	19. Numatyti alternatyvias, sveikatos priežiūros sistemai nepriklausančias patalpas (mokyklos, viešbučiai ir kt.) papildomai ligonių hospitalizacijai esant dideliame ligonių sraute.	Esant ekstremaliai situacijai	Savivaldybės administracija, Radviliškio rajono savivaldybės ekstremalių situacijų komisija (toliau – ESK), Radviliškio rajono ASPĮ
	20. Aprūpinti sveikatos priežiūros įstaigas asmens apsaugos priemonėmis	Nuolat	Radviliškio rajono ASPĮ
	21. Rinkti sergamumo gripu ir ŪVKTI duomenis, vertinti dinamiką.	Nuolat	NVSC Šiaulių departamento Radviliškio rajono, Savivaldybės administracija, Radviliškio rajono ASPĮ
	22. Rekomenduoti Mokyklų vadovams laikiną ugdymo proceso veiklos nutraukimą, jeigu dėl ligos nelanko pamokų 50 proc. ir daugiau mokinių (priešepideminiu laikotarpiu). Rekomenduoti ugdymo proceso veiklą vykdyti nuotoliniu būdu, jeigu dėl gripo ir ŪVKTI nelanko daugiau nei 20 proc. mokinių (esant paskelbtai gripo pandemijai).	Gripo sezono metu	NVSC Šiaulių departamento Radviliškio skyrius, Savivaldybės administracija, ugdymo įstaigų vadovai
	23. Sergamumui pasiekus epideminį lygį, teikti informaciją ir rekomenduoti savivaldybės administracijos direktoriui skelbti epidemijos pradžią.	Gripo sezono metu	NVSC Šiaulių departamento Radviliškio skyrius
	24. Rekomenduoti gripo epidemijos metu riboti masinius renginius ir neplanuoti naujų.	Gripo sezono metu	NVSC Šiaulių departamento Radviliškio skyrius, Savivaldybės administracija

ETAPAS	VEIKSMAI	VYKDYMO TERMINAS	VYKDYTOJAI
1	2	3	4
	25. Riboti ligonių ir globotinių lankymą gripo epidemijos metu.	Gripo sezono metu	Savivaldybės administracija, Radviliškio rajono ASPI, Socialinės globos įstaigos
	VISUOMENĖS INFORMAVIMAS IR KEITIMASIS INFORMACIJA		
	26. Numatyti, kaip bus teikiama informacija visuomenei ir įvairioms tikslinėms grupėms (spaudai, radijui, televizijai, sveikatos priežiūros specialistams, rizikos grupėms) skirtingais pandemijos etapais.	Pagal poreikį	Savivaldybės administracija, ESK, NVSC Šiaulių departamento Radviliškio skyrius
	27. Informacijos apie gripo pandemiją, epidemiologinę situaciją, prevencines priemones ir kt. rengimas bei teikimas visuomenei, rizikos grupėms ir žiniasklaidai	Pagal poreikį	Savivaldybės administracija, NVSC Šiaulių departamento Radviliškio skyrius, Radviliškio rajono VSB, Radviliškio rajono ASPI
	28. Keistis informacija tarp sveikatos priežiūros, ne sveikatos priežiūros institucijų savivaldybės ir nacionaliniu lygiu.	Pagal poreikį	Savivaldybės administracija, NVSC Šiaulių departamento Radviliškio skyrius, Radviliškio rajono ASPI
	29. Vertinti informacijos perdavimo rezultatus, siekiant tobulinti informacijos perdavimą ir būti pasiruošusiems kitam pasirengimo gripo pandemijai etapui.	Pagal poreikį	Savivaldybės administracija, ESK, NVSC Šiaulių departamento Radviliškio skyrius
2-asis etapas.	PLANAVIMAS IR KOORDINAVIMAS (vykdyti visas priemones, numatytas ankstesniame etape)		
Gripo pandemijos pavojaus periodas, naujo potipio gripo virusas nustatytas žmonėms.	30. Užtikrinti ASPI ir kitų tarnybų veiklos koordinavimą nustačius naujo gripo potipio sukeltą gripo atvejį.	Paskelbus 2-ąjį etapą	Savivaldybės administracija, NVSC Šiaulių departamento Radviliškio skyrius
	31. Įvertinti ASPI pasirengimą valdyti pirmuosius naujo gripo viruso potipio sukeltus susirgimų atvejus ir jų veiksmingumą.	Paskelbus 2-ąjį etapą	Savivaldybės administracija, NVSC Šiaulių departamento Radviliškio skyrius

ETAPAS	VEIKSMAI	VYKDYMO TERMINAS	VYKDYTOJAI
1	2	3	4
	32. Koordinuoti pandeminio gripo viruso plitimą stabdančių priemonių organizavimą ir įvertinti jų veiksmingumą.	Paskelbus 2-ąjį etapą	Savivaldybės administracija, NVSC Šiaulių departamento Radviliškio skyrius, Radviliškio rajono ASPĮ
	33. Organizuoti stalo pratybas pagal parengtus pasirengimo gripo pandemijai planus ir remtis jų rezultatais tobulinant planus ir gerinant pasirengimą gripo pandemijai.	Paskelbus 2-ąjį etapą	Savivaldybės administracija, NVSC Šiaulių departamento Radviliškio skyrius, Radviliškio rajono ASPĮ
	34. Peržiūrėti turimus išteklius ir pajėgumus, reikalingus gripo pandemijai valdyti ar lokalizuoti.	Paskelbus 2-ąjį etapą	Savivaldybės administracija, ESK, NVSC Šiaulių departamento Radviliškio skyrius, Radviliškio rajono ASPĮ
SITUACIJOS STEBĖJIMAS IR VERTINIMAS (vykdyti visas priemones, numatytas ankstesniame etape)			
	35. Stiprinti gripo epidemiologinę priežiūrą savivaldybėje	Paskelbus 2-ąjį etapą	Savivaldybės administracija, NVSC Šiaulių departamento Radviliškio skyrius, Radviliškio rajono ASPĮ
	36. Teisės aktų nustatyta tvarka teikti informaciją apie gripo sukeltas komplikacijas ir mirties atvejus.	Paskelbus 2-ąjį etapą	Radviliškio rajono ASPĮ, NVSC Šiaulių departamento Radviliškio skyrius, Savivaldybės administracija
PREVENCIJA IR LOKALIZAVIMAS (vykdyti visas priemones, numatytas ankstesniame etape)			
	37. Kaupti antivirusinių vaistų, vakcinų, asmeninių apsaugos priemonių atsargas.	Paskelbus 2-ąjį etapą	Radviliškio rajono ASPĮ
	38. Įvertinti antivirusinių vaistų poreikį savivaldybėje, prioritetinių grupių sąrašus.	Paskelbus 2-ąjį etapą	Radviliškio rajono ASPĮ, NVSC Šiaulių departamento Radviliškio skyrius
	39. Teikti rekomendacijas keliautojams, siekiant mažinti užsikrėtimo paukščių gripu riziką.	Paskelbus 2-ąjį etapą	NVSC Šiaulių departamento Radviliškio skyrius, Radviliškio VMVT

ETAPAS	VEIKSMAI	VYKDYMO TERMINAS	VYKDYTOJAI
1	2	3	4
	40. Užtikrinti paukščių gripo protrūkių prevencijos, kontrolės ir likvidavimo priemones bei jų taikymą paukščių populiacijoje.	Paskelbus 2-ąjį etapą	Radviliškio VMVT
	41. Taikyti rekomenduojamas gripo infekcijos plitimą ribojančias priemones.	Paskelbus 2-ąjį etapą	Savivaldybės administracija, ESK, Radviliškio rajono ASPĮ , NVSC Šiaulių departamento Radviliškio skyrius
SVEIKATOS SISTEMOS ATSAKAS (vykdyti visas priemones, numatytas ankstesniame etape)			
	42. Įvertinti asmens sveikatos priežiūros įstaigų galimybes izoliuoti, gydyti pavienius ligonius, užsikrėtusius nauju gripo viruso potipiu, taikyti priešepidemines priemones.	Paskelbus 2-ąjį etapą	Savivaldybės administracija, Radviliškio rajono ASPĮ , NVSC Šiaulių departamento Radviliškio skyrius
	43. Įvertinti gebėjimą nustatyti ir valdyti gripo ir ūminių viršutinių kvėpavimo takų infekcijų protrūkius asmens sveikatos priežiūros įstaigose.	Paskelbus 2-ąjį etapą	Savivaldybės administracija, Radviliškio rajono ASPĮ , NVSC Šiaulių departamento Radviliškio skyrius
	44. Įvertinti infekcijų kontrolės priemonių ir asmeninių apsaugos priemonių atsargas ASPĮ, siekiant užkirsti kelią hospitalinių infekcijų plitimui, vykdyti infekcijų kontrolės priemones.	Paskelbus 2-ąjį etapą	Savivaldybės administracija, Radviliškio rajono ASPĮ, NVSC Šiaulių departamento Radviliškio skyrius
	45. Vertinti pasirengimo gripo pandemijai planuose numatytas visų lygių sveikatos sistemos atsako priemones, atkreipiant dėmesį į pacientų srautų valdymą ir pasirengimą masinei hospitalizacijai, pacientų izoliavimui ir gydymui	Paskelbus 2-ąjį etapą	Savivaldybės administracija, NVSC Šiaulių departamento Radviliškio skyrius
	46. Planuoti sveikatos priežiūros įstaigų darbą esant dideliame darbuotojų trūkumui.	Paskelbus 2-ąjį etapą	Savivaldybės administracija, ESK, NVSC Šiaulių departamento Radviliškio skyrius, Radviliškio rajono ASPĮ
VISUOMENĖS INFORMAVIMAS IR KEITIMASIS INFORMACIJA (vykdyti visas priemones, numatytas ankstesniame etape)			

ETAPAS	VEIKSMAI	VYKDYMO TERMINAS	VYKDYTOJAI
1	2	3	4
	47. Skelbti Sveikatos apsaugos ministerijos patvirtintą informaciją apie gripo epidemiologinę situaciją, gripo pandemijos keliamą grėsmę ir planuojamas prevencines priemones visuomenei, rizikos grupėms ir žiniasklaidai.	Paskelbus 2-ąjį etapą	Radviliškio rajono VSB, NVSC Šiaulių departamento Radviliškio skyrius, Savivaldybės administracija, Radviliškio rajono ASPĮ
	48. Keistis informacija tarp sveikatos ir priežiūros, ne sveikatos priežiūros institucijų savivaldybės lygiu.	Paskelbus 2-ąjį etapą	Savivaldybės administracija, NVSC Šiaulių departamento Radviliškio skyrius, Radviliškio rajono VSB, Radviliškio rajono ASPĮ
	49. Teikti sveikatos priežiūros specialistams ir visuomenei Sveikatos apsaugos ministerijos patvirtintą informaciją apie riziką žmonėms dėl sezoninio gripo ir paukščių gripo plitimo.	Paskelbus 2-ąjį etapą	Radviliškio rajono VSB, NVSC Šiaulių departamento Radviliškio skyrius, Radviliškio rajono VMVT, Savivaldybės administracija
3-iasis etapas. Gripo pandemija, naujo potipio gripo viruso sukelti susirgimai sparčiai plinta žmonių populiacijoje	PLANAVIMAS IR KOORDINAVIMAS (vykdyti visas priemones, numatytas ankstesniame etape)		
	50. Įvertinti turimus išteklius ir pajėgumus, reikalingus gripo pandemijai valdyti ar lokalizuoti, ir numatyti jų poreikį.	Paskelbus 2-ąjį etapą	Savivaldybės administracija, Radviliškio rajono ASPĮ
	51. Taikyti ir koordinuoti priemones, numatytas pasirengimo gripo pandemijai plane – ekstremaliųjų situacijų valdymo planų sudedamosiose dalyse arba jų prieduose.	Paskelbus 3-ąjį etapą	Savivaldybės administracija, ESK, NVSC Šiaulių departamento Radviliškio skyrius
	52. Nustatyti papildomų išteklių poreikį galimoms artėjančioms gripo pandemijų bangoms.	Paskelbus 3-ąjį etapą	Radviliškio rajono ASPĮ, Savivaldybės administracija, ESK
	SITUACIJOS STEBĖJIMAS IR VERTINIMAS (vykdyti visas priemones, numatytas ankstesniame etape)		
	53. Tęsti sustiprintą gripo epidemiologinę priežiūrą, siekiant iš anksto numatyti artėjančią kitą gripo pandemijos bangą.	Paskelbus 3-ąjį etapą	NVSC Šiaulių departamento Radviliškio skyrius

ETAPAS	VEIKSMAI	VYKDYMO TERMINAS	VYKDYTOJAI
1	2	3	4
	54. Stebėti galimus pandeminio gripo epidemiologinius, virusologinius ir klinikinius pokyčius.	Paskelbus 3-ąją etapą	NVSC Šiaulių departamento Radviliškio skyrius, Radviliškio rajono ASPI
	55. Vykdyti pandeminio gripo stebėseną ir įvertinti jo poveikį, sergamumą, mirštamumą, praleistų dėl ligos dienų skaičių, sveikatos priežiūros darbuotojų ir kitų svarbių sričių darbuotojų skaičių, sveikatos priežiūros įstaigų išteklius, lovdienius, priėmimo skyrių apkrovą, alternatyvių sveikatos priežiūros priemonių naudojimo galimybes, lavoninių talpą ir kitą susijusią statistiką.	Paskelbus 3-ąją etapą	Radviliškio rajono ASPI, Savivaldybės administracija, NVSC Šiaulių departamento Radviliškio skyrius
	56. Aktyvėjant ir plintant pandemiam gripui, koreguoti epidemiologinės priežiūros sistemą.	Paskelbus 3-ąją etapą	NVSC Šiaulių departamento Radviliškio skyrius
PREVENCIJA IR LOKALIZAVIMAS (vykdyti visas priemones, numatytas ankstesniame etape)			
	57. Koordinuoti sveikatos sektoriaus ir kitų žinybų veiklą, nustačius naujo gripo viruso potipio sukeltą gripo atvejį (-us).	Nustačius naujo gripo viruso potipio sukeltą susirgimą	Savivaldybės administracija, ESK, NVSC Šiaulių departamento Radviliškio skyrius, Radviliškio rajono ASPI
	58. Įvertinti antivirusinių vaistų ir vakcinų atsargas, jų tinkamumą, paskirstymą, pervežimo ir tiekimo tvarką.	Paskelbus 3-ąją etapą	Savivaldybės administracija, NVSC Šiaulių departamento Radviliškio skyrius, Radviliškio rajono ASPI
	59. Esant galimybei pradėti skiepyti pandeminio gripo skiepais asmenis pagal nustatytas prioritetines grupes.	Paskelbus 3-ąją etapą	NVSC Šiaulių departamento Radviliškio skyrius, Radviliškio rajono ASPI
SVEIKATOS SISTEMOS ATSAKAS (vykdyti visas priemones, numatytas ankstesniame etape)			
	60. Vykdyti infekcijos plitimo tarp sergančių asmenų kontrolės priemones; mokyti sveikatos priežiūros įstaigų darbuotojus naudotis asmeninėmis apsaugos priemonėmis.	Paskelbus 3-ąją etapą	NVSC Šiaulių departamento Radviliškio skyrius, tarnybos, užtikrinančios būtinuosius visuomenės poreikius, Radviliškio rajono VSB, Radviliškio rajono ASPI

ETAPAS	VEIKSMAI	VYKDYMO TERMINAS	VYKDYTOJAI
1	2	3	4
	61. Taikyti pasirengimo gripo pandemijai plane numatytų sveikatos priežiūros ir būtinųjų paslaugų teikimo priemonės; stebėti sveikatos priežiūros įstaigų būklę; paskirstyti papildomus žmogiškuosius išteklius; teikti medicininės ir nemedicininės paslaugas pacientams, gydomiems alternatyviose sveikatos priežiūros sistemai nepriklausančiose patalpose (viešbučiuose, mokyklose ir kt.); teikti psichologinę ir socialinę paramą sveikatos priežiūros darbuotojams, nukentėjusiems asmenims ir bendruomenėms.	Paskelbus 3-ąjį etapą	Savivaldybės administracija, ESK, Radviliškio rajono ASPI, NVSC Šiaulių departamento Radviliškio skyrius, Radviliškio rajono psichikos sveikatos centras
VISUOMENĖS INFORMAVIMAS IR KEITIMASIS INFORMACIJA (vykdyti visas priemones, numatytas ankstesniame etape)			
	62. Teikti naujausią informaciją apie gripo pandemijos plitimą Lietuvoje ir savivaldybėje.	Paskelbus 3-ąjį etapą	NVSC Šiaulių departamento Radviliškio skyrius, Savivaldybės administracija, ESK, Radviliškio rajono VSB, Radviliškio rajono ASPI
PEREINAMASIS LAIKOTARPIS			
4-asis etapas. Rizika užsikrėsti naujo potipio viruso sukeltu gripu ir atsako priemonių poreikis mažėja	PLANAVIMAS IR KOORDINAVIMAS (vykdyti visas priemones, numatytas ankstesniame etape)		
	63. Atlikti gripo poveikio ir pasirengimo gripo pandemijai vertinimą savivaldybės lygiu remiantis pasirengimo gripo pandemijai plano įgyvendinimo rezultatais, pagal šio vertinimo rezultatus stiprinti pasirengimą gripo pandemijai.	Paskelbus 4-ąjį etapą	Savivaldybės administracija, NVSC Šiaulių departamento Radviliškio skyrius
	64. Teikti siūlymus savivaldybės institucijoms dėl pasirengimo gripo pandemijai priemonių tobulinimo.	Paskelbus 4-ąjį etapą	Savivaldybės administracija, ESK, NVSC Šiaulių departamento Radviliškio skyrius
	65. Numatyti papildomų išteklių poreikį kitai gripo pandemijai.	Paskelbus 4-ąjį etapą	Savivaldybės administracija, ESK
SVEIKATOS SISTEMOS ATSAKAS			

ETAPAS	VEIKSMAI	VYKDYMO TERMINAS	VYKDYTOJAI
1	2	3	4
	66. Atnaujinti planinių sveikatos paslaugų teikimą.	Paskelbus 4-ąjį etapą	Savivaldybės administracija, ESK
	67. Peržiūrėti ir atnaujinti pasirengimo gripo pandemijai planus atsižvelgiant į gripo pandemijos patirtį.	Paskelbus 4-ąjį etapą	ASPI, kitos gyvybiškai svarbios įstaigos, NVSC Šiaulių departamento Radviliškio skyrius, Savivaldybės administracija
VISUOMENĖS INFORMAVIMAS IR KEITIMASIS INFORMACIJA			
	68. Keistis informacija tarp sveikatos priežiūros ir ne sveikatos priežiūros įstaigų.	Paskelbus 4-ąjį etapą	Savivaldybės administracija, ESK, NVSC Šiaulių departamento Radviliškio skyrius, Radviliškio rajono ASPI, Radviliškio rajono VSB

**RADVILIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOJE VEIKIANČIŲ ĮSTAIGŲ IR
ĮMONIŲ, KURIŲ VEIKLOS TĖSTINUMAS IR FUNKCIJŲ VYKDYMAS YRA
GYVYBIŠKAI SVARBUS SIEKIANT UŽTIKRINTI VIEŠĄJĮ SAUGUMĄ IR
PATENKINTI BŪTINuosius VISUOMENĖS POREIKIUS, SĄRAŠAS**

**ASMENS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS ĮSTAIGŲ GALIMYBĖS APTARNAUTI
SERGANČIUS RADVILIŠKIO RAJONO GYVENTOJUS GRIPŲ PANDEMIJOS METU**

ASPI pavadinimas	Adresas	Atsakingas asmuo	Kontaktinis telefonas, el. paštas
Pirminės asmens sveikatos priežiūros įstaigos			
VšĮ Radviliškio rajono pirminės sveikatos priežiūros centras	Gedimino g. 9B, Radviliškis	Slaugos administratorė Žydrūnė Motiejūnienė	8 422 51836 slaugosadm@radviliskiopoliklinika.lt
VšĮ Šeduvos pirminės sveikatos priežiūros centras	Laisvės a. 29, Šeduva	Vyr. slaugytoja-slaugos administratorė Milda Budrikienė	8 422 56142 slauga@seduvospspc.lt
VšĮ Baisogalos pirminės sveikatos priežiūros centras	R. Žebenkos g. 2, Baisogala	Vyr. slaugytoja-slaugos administratorė Lina Šilinskienė	8 422 65655 lina.silinskiene0701@gmail.com
MediCA klinika	Žalioji g. 16, Radviliškis	Padalinio vadovė vb Vilma Lapinskienė	8 422 66055 radviliskis@medicaklinika.lt
UAB Kristivita	Gedimino 9C, Radviliškis	Gydytoja Kristina Vyšniauskienė	8 422 47492 seimosklinika@gmail.com
UAB Medicinos namai šeimai	Grinkiškio g. 9, Baisogala	Administratorė Vaida Jacynienė	8 687 35657 baisogala@medicinosnamai.lt
Stacionarios sveikatos priežiūros įstaigos			
VšĮ Radviliškio ligoninė	Gedimino g. 9, Radviliškis	Vyr. slaugytoja-slaugos administratorė Greta Gudžiūnienė	8 422 52435 greta.gudziuniene@radviliskioligonine.lt

VŠĮ Respublikinės Šiaulių ligoninės Moters ir vaiko klinikoje	Architektų g. 77, Šiauliai	Vyr. slaugytoja-slaugos administratorė Inga Mažulė	8 41 552305 inga.mazule@siauliuligonine.lt
Radviliškio rajono savivaldybė įstaigos, kuriose gripo pandemijos laikotarpiu galėtų būti teikiamos stacionarinės paslaugos			
Radviliškio parapijos bendruomenės socialinių paslaugų centras	Maironio g. 8A, Radviliškis	Direktoriaus pavaduotoja socialinėms paslaugoms Žydrūnė Plungienė	8 422 53499 pavaduotoja@rpbpc.lt

SUBJEKTO DARBUOTOJŲ, KURIE SIRGS PANDEMINIU GRIPU, SKAIČIAUS PROGNOZAVIMO METODIKA

1. Subjekto darbuotojų, kurie sirgs pandeminiu gripu, skaičius prognozuojamas naudojant lentelę.

Lentelė. Subjekto darbuotojų, kurie sirgs pandeminiu gripu, skaičius

Pandemijos savaitė	Sergančiųjų procentas	Sergančiųjų skaičius esant 25 % užsikrėtimo laipsniui („optimistinis“ variantas)	Sergančiųjų skaičius esant 30 % užsikrėtimo laipsniui (labiausiai tikėtinas variantas)	Sergančiųjų skaičius esant 35 % užsikrėtimo laipsniui („pesimistinis“ variantas)
1	0,1	0,03	0,03	0,04
2	0,2	0,05	0,06	0,07
3	0,8	0,20	0,24	0,28
4	3,1	0,78	0,93	1,09
5	10,6	2,65	3,18	3,71
6	21,6	5,40	6,48	7,56
7	21,2	5,30	6,36	7,42
8	14,3	3,58	4,29	5,01
9	9,7	2,43	2,91	3,40
10	7,5	1,88	2,25	2,63
11	5,2	1,30	1,56	1,82
12	2,6	0,65	0,78	0,91
13	1,6	0,40	0,48	0,56
14	0,9	0,23	0,27	0,32
15	0,7	0,18	0,21	0,25
Iš viso:	100	25	30	35

2. Lentelėje pateiktas sergančių darbuotojų procentas apskaičiuotas vadovaujantis Europos bendrijų Komisijos 2005 m. lapkričio 25 d. komunikate Tarybai, Europos Parlamentui, Europos Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl pasirengimo gripo pandemijai ir atsako planavimo Europos bendrijoje (KOM(2005) 607 galutinis) išdėstytomis planavimo prielaidomis, pagrįstomis ankstesnių gripo pandemijų patirtimi, ekspertų nuomone ir teoriniu modeliavimu.

3. Lentelėje pateiktos pandeminiu gripu sergančiųjų skaičiaus prognozės Subjekte, kuriame yra 100 darbuotojų. Sergančiųjų skaičius Subjekte, kuriame yra kitas darbuotojų skaičius, apskaičiuojamas padauginus lentelėje pateiktus sergančiųjų skaičius iš koeficiento, kuris gaunamas padalijus Subjekto darbuotojų skaičių iš vieno šimto.

GRIPO PROFILAKTIKOS IR KONTROLĖS PRIEMONĖS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Gripo profilaktikos ir kontrolės priemonės:
 - 1.1. darbuotojų informavimas gripo profilaktikos ir kontrolės klausimais;
 - 1.2. darbuotojų skiepijimas sezoninio ir pandeminio gripo vakcina;
 - 1.3. gripo profilaktika antivirusiniais vaistais.

II. DARBUOTOJŲ INFORMAVIMAS GRIPO PROFILAKTIKOS IR KONTROLĖS KLAUSIMAIS

2. Darbuotojai turi būti supažindinti su Subjekto pasirengimo gripo pandemijai planu.
3. Darbuotojai turi žinoti gripo plitimo būdus ir apsaugojimo nuo gripo plitimo priemones.
4. Darbuotojai turi būti skatinami skiepytis nuo sezoninio gripo, o kai įmanoma – ir nuo pandeminio gripo.
5. Į komandiruotes vykstantiems darbuotojams rekomenduotina žinoti gripo epidemiologinę situaciją tose šalyse ar vietovėse, į kurias vykstama.
6. Darbuotojai turi būti raginami darbo vietose turėti asmens higienos reikmenų (servetėlių, priemonių rankoms plauti).
7. Skelbimams skirtose ir kitose darbuotojams ir lankytojams gerai matomose vietose rekomenduojama pateikti atmintines, kitokios rašytinės ar vaizdinės medžiagos kosėjimo ir čiaudėjimo etiketo bei rankų higienos, saugaus atstumo laikymosi ir kitais gripo prevencijos klausimais.
8. Darbuotojai taip pat turi būti informuoti, kaip elgtis susirgus gripu, ir turėti atmintines.
9. Subjekto pasirengimo gripo pandemijai plane (priemonių plane) turi būti numatyti asmenys, atsakingi už darbuotojų informavimą pasirengimo klausimais.
10. Informavimo apie gripo epidemiologinę situaciją šalyse ir vietovėse, į kurias vyksta komandiruojami Subjekto darbuotojai, klausimais rekomenduojama kreiptis į Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centrą.

III. DARBUOTOJŲ SKIEPIJIMAS SEZONINIO IR PANDEMINIO GRIPO VAKCINA

11. Skiepijimas pandeminio gripo vakcina – svarbi prevencijos priemonė, tačiau šiuolaikinės technologijos leistų pagaminti pakankamą pandeminio gripo vakcinos kiekį ne anksčiau kaip per šešis mėnesius.
12. Yra tikimybė, jog net pradėjus pandeminės vakcinos gamybą šalys, kurios pačios negamina vakcinų, negalės gauti vakcinos pirmosios pandemijos bangos metu dėl to, kad vakcinos gamybos įmonių pajėgumai riboti.
13. Skiepijimas sezonine gripo vakcina sumažina dvigubos (sezoninio ir pandeminio gripo viruso atmainos sukeltos) infekcijos galimybę. Įrodyta, kad skiepijimas sezonine gripo vakcina mažina sveikatos priežiūros ir laikinojo nedarbingumo išlaidas, gripo komplikacijų skaičių. Todėl tikslinga skatinti darbuotojų skiepijimą sezonine gripo vakcina.
14. Subjektai sudaro ir kasmet iki rugsėjo mėnesio atnaujina darbuotojų, sutinkančių skiepytis nuo sezoninio ir pandeminio gripo, sąrašus. Šie sąrašai pridedami prie Subjekto pasirengimo gripo pandemijai plano (priemonių plano).

15. Rekomenduojama iš anksto sudaryti su asmens sveikatos priežiūros įstaigomis sutartis dėl darbuotojų skiepijimo Subjekto lėšomis.

IV. GRIPO PROFILAKTIKA ANTIVIRUSINIAIS VAISTAIS

16. Gripo profilaktika antivirusiniais vaistais paprastai taikoma asmenims, kurių dėl alergijos gripo vakcinai ar kitų priešasčių negalima paskiepyti, taip pat asmenims, kurie priklauso šioms grupėms:

16.1. medicinos pagalbą teikiantys darbuotojai, turėję ar galintys turėti sąlytį su įtariamais sergant ar sergančiais pandeminiu gripu pacientais;

16.2. suaugusieji ir vyresni nei 6 mėn. vaikai, sergantys lėtinėmis širdies ir kraujagyslių, plaučių ligomis, medžiagų apykaitos arba (ir) inkstų ligomis arba (ir) kuriems yra nustatyta imunodeficitinė būklė;

16.3. vyresni nei 6 mėn. vaikai, nuolat vartojantys aspiriną;

16.4. asmenys, slaugomi globos ir slaugos įstaigose, bei šių įstaigų darbuotojai;

16.5. 65 m. ir vyresni asmenys;

16.6. darbuotojai, kuriems pasireiškė gripo požymiai (socialiniai darbuotojai ir būtinuosius poreikius užtikrinančių įstaigų – energijos (elektros ir šilumos), geriamojo vandens tiekimo, priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo, policijos patrulinių tarnybų – darbuotojai);

16.7. Nėščiosios.

17. Subjektai, pageidaujantys savo lėšomis įsigyti darbuotojų profilaktikai skiriamų antivirusinių vaistų, sudaro darbuotojų, kurie sutinka, kad jiems ši profilaktika būtų taikoma, sąrašus. Šie sąrašai pridedami prie Subjekto pasirengimo gripo pandemijai plano (priemonių plano).

18. Esant galimybei, Subjektai kaupia savo darbuotojų profilaktikai skirtų antivirusinių vaistų atsargas.

19. Dėl vaistų vartojimo gripo profilaktikai būtina pasitarti su gydytoju arba vaistininku.

GRIPO VIRUSO PLITIMĄ RIBOJANČIOS PRIEMONĖS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Gripo viruso plitimą ribojančios priemonės:
 - 1.1. kosėjimo ir čiaudėjimo etiketo bei rankų higienos laikymasis;
 - 1.2. saugaus atstumo laikymasis;
 - 1.3. asmeninių apsaugos priemonių naudojimas;
 - 1.4. tinkamas elgesys susirgus gripu.

II. KOSĖJIMO IR ČIAUDĖJIMO ETIKETO BEI RANKŲ HIGIENOS LAIKYMASIS

2. Gripo virusas paprastai plinta oro lašeliniu būdu. Čiaudint ar kosint susidarantys lašeliai patenka ant virusui imlių žmonių viršutinių kvėpavimo takų gleivinės. Užkratas taip pat gali būti perduodamas per kontaktą su kvėpavimo takų išskyromis (pvz., liečiant daiktus arba paviršius, kuriuose yra virusas, ir po to liečiant savo akis, nosį ar burną).

3. Suaugusieji paprastai gali užkrėsti kitus žmones vieną dieną prieš gripo simptomų pasireiškimą ir iki penkių dienų nuo simptomų pradžios. Vaikai gali užkrėsti kitus dešimt ir daugiau dienų nuo simptomų atsiradimo.

4. Kosėjimo ir čiaudėjimo etiketas bei rankų higiena – paprastos ir efektyvios priemonės, sumažinančios gripo viruso plitimą.

5. Kosėjimo ir čiaudėjimo etiketo taisyklės:

5.1. kosint ar čiaudint, būtina užsidengti burną ar nosį su nosine (geriau vienkartinę), nususukti;

5.2. jei nosinė nėra – kosėti ar čiaudėti į drabužius, kurie nekontaktuos su atvira ranka ir veiks kaip oro filtras (į alkūnės linkį, skverną).

5.3. neužsidengti burnos ar nosies delnu;

5.4. nosiai valyti ar išsišnypšti naudoti vienkartinės nosines, jas panaudojus išmesti į šiukšlių dėžę ir nedelsiant nusiplauti rankas;

5.5. nekosėti ir nečiaudėti kitų žmonių draugijoje – išeiti į kitą vietą;

5.6. neiškvėpti oro į kito žmogaus pusę;

5.7. vengti kontakto su didelės gripo komplikacijų rizikos grupės žmonėmis: mažais vaikais, nėščiosiomis, pagyvenusiais ligotais žmonėmis;

5.8. sveikas asmuo, atsidūręs kito asmens kosėjimo ar čiaudėjimo zonoje, turėtų nuo jo pasitraukti, trumpam sulaukyti kvėpavimą.

6. Rankų higienos taisyklės:

6.1. plauti rankas kuo dažniau;

6.2. plauti rankas prieš valgį;

6.3. plauti rankas palietus galimai užkrėstą daiktą;

6.4. vengti liesti durų rankenas, turėklus ir kitus daiktus, kurie galėjo būti liečiami kitų žmonių;

6.5. vengti kontakto su daiktais, kuriais keičiamasi (pinigais, bilietais ir kt.): mūvėti pirštines, atsiskaityti taip, kad nereikėtų grąžos, atsiskaityti mokėjimo kortele, naudotis ne vienkartiniais, o daugkartiniais transporto bilietais;

6.6. palietus galimai užkrėstą daiktą, neliesti rankomis savo nosies ar burnos, netrinti akių;

6.7. jei rankos suterštos kvėpavimo takų išskyromis, jos plaunamos muilu ir vandeniu;

6.8. jei nėra galimybės nusiplauti rankų, jas galima valyti rankų antiseptiku.

7. Įstaigoje prie kriauklių (praustuvų) turi būti rankų plovimo priemonių.

8. Kuo dažniau vėdinti ir valyti patalpas.

III. SAUGAUS ATSTUMO LAIKYMASIS

9. Didžiausią galimybę užsikrėsti gripu turi žmonės, esantys iki 1 metro atstumu nuo sergančio gripu asmens. Todėl reikia kiek įmanoma stengtis, kad darbuotojai laikytųsi didesnio nei 1 m atstumo vieni nuo kitų.

10. Gripo pandemijos sąlygomis tikslinga riboti susirinkimų ir asmeninių susitikimų skaičių, pirmenybę teikti bendravimui telefonu ir kitomis ryšio priemonėmis. Patartina vengti rankų paspaudimų, bučinių, kitų fizinių kontaktų, socialinių ir religinių ritualų, kurių metu liečiamasi prie kitų žmonių arba daugelio žmonių liečiamų daiktų.

11. Darbdaviai turi sudaryti tokias darbo sąlygas, kad nėsčios darbuotojos ir darbuotojai, kurie serga lėtinėmis ligomis, gripo pandemijos metu nevykdytų funkcijų, susijusių su tiesioginiu kontaktu su gripu užsikrėtusiais asmenimis.

12. Rekomenduojama darbo vietose užtikrinti saugų atstumą, o nesant galimybei naudoti atitvarų sienelės.

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-100](#), 2021-01-19, paskelbta TAR 2021-01-19, i. k. 2021-00832

IV. INDIVIDUALIŲ APSAUGOS PRIEMONIŲ NAUDOJIMAS

13. Individualiosios apsaugos priemonės gripo pandemijos metu naudojamos vadovaujantis Rekomendacijų 7.5 punkte nurodytu teisės aktu.

14. Subjektuose, kurių veikla nesusijusi su tiesioginiu darbuotojų kontaktu su asmenimis, užsikrėtusiais gripu ar dažniais kontaktais su žmonėmis, kai atstumas tarp žmonių būna mažesnis nei 1 m, pandeminio gripo plitimo tarp darbuotojų tikimybė nėra didelė. Tačiau tokiems Subjektams rekomenduojama pasirūpinti, kad kosintys ir / ar čiaudintys asmenys dėvėtų nosį ir burną dengiančias asmens apsaugos priemones.

15. Subjektų, kurios būtinos viešajam saugumui ir būtiniausiems visuomenės poreikiams tenkinti, darbuotojai, pagal atliekamo darbo pobūdį susiduriantys su dideliu žmonių skaičiumi, turi būti aprūpinti medicininėmis kaukėmis ir, galimybei esant, daleles filtruojančiais respiratoriais su 95 proc. ar didesnio efektyvumo filtru. Respiratoriai turi atitikti LST EN 143 ir LST EN 149 reikalavimus, o medicininės kaukės – LST EN 14683 reikalavimus.

16. Darbdaviai turi užtikrinti, kad darbuotojai, kurie turi kontaktą su šiukšlėmis ar kitomis medžiagomis, kuriose gali būti panaudotų nosinių, servetėlių ar kitų asmens higienos priemonių, gripo pandemijos metu minėtas medžiagas tvarkytų dėvėdami apsauginius akinius, medicininę kaukę ir mūvėdami gumines pirštines. Patartina naudoti ir kitas apsaugos priemones (veido skydelius, kaklo uždangas), taip pat įrankius, kurie leidžia išvengti rankų kontakto su tvarkomomis medžiagomis.

17. Subjektai privalo turėti tokį individualiųjų apsaugos priemonių kiekį, kad jų užtektų visiems darbuotojams, kuriems jas būtina turėti pagal atliekamo darbo pobūdį. Turimų individualiųjų apsaugos priemonių sąrašas pridedamas prie plano.

V. TINKAMAS ELGESYS SUSIRGUS GRIPU

18. Gripo pandemijos metu, kai gydymo įstaigos perpildytos, tikslinga, kad asmenys, kurių gyvybei pavojus negresia (ligos eiga nesunki), ir kuriems nebūtina gauti dokumentą, patiesinantį neatvykimo į darbą priežastis, gydytųsi namuose, apie susirgimą telefonu pranešę pirminės asmens sveikatos priežiūros įstaigai, prie kurios yra prisirašę, ir nesilankytų pirminės sveikatos priežiūros įstaigose, nekviestų į namus šeimos gydytojų ir greitosios medicinos pagalbos brigadų. Prireikus konsultacijos rekomenduojama kreiptis į gydymo įstaigą arba sveikatos priežiūros specialistą telefonu arba kitomis nuotolinio ryšio priemonėmis.

19. Asmenims, kuriems pasireiškė gripo simptomai, rekomenduojama:

19.1. likti namuose iki gripo simptomų pabaigos, laikytis lovos režimo;

19.2. vartoti daug skysčių (vengti turinčių alkoholio, kofeino);

19.3. nerūkyti;

19.4. nepriimti svečių;

- 19.5. turėti termometrą, skysčių, maisto, servetėlių ir kitų asmens higienos priemonių (rekomenduojama šiais daiktais apsirūpinti iki gripo pandemijos pradžios, paskelbus jos grėsmę);
- 19.6. turėti paracetamolio ar kitų vaistų, kurių sudėtyje yra acetominofeno;
- 19.7. dažnai vėdinti ir valyti patalpas.
20. Elgesio karščiuojant rekomendacijos:
 - 20.1. nebūtina mažinti temperatūros vaistais, kai ji yra mažesnė nei 39 °C;
 - 20.2. karščiuojant netikslinga stipriai apsikloti, tai sumažina kūno šilumos apykaitą;
 - 20.3. aspiriną (acetilsalicilo rūgštį) karščiuojant vartoti nerekomenduojama;
 - 20.4. temperatūrai mažinti siūlytina vartoti vaistus, kurių sudėtyje yra acetominofeno, (paracetamolį, ar panašius).
21. Sergančiojo gripu namuose taikytinos infekcijos plitimo prevencijos priemonės:
 - 21.1. kosėjimo ir čiaudėjimo etiketas bei rankų higiena;
 - 21.2. ligonio šeimos nariai ar lankytojai po kontakto su juo turi nusiplauti rankas;
 - 21.3. ligonis turi naudotis atskirais valgymo ir gėrimo reikmenimis.
22. Gripo pandemijos metu pacientai į pirminės asmens sveikatos priežiūros įstaigas turėtų kreiptis karščiavimui užtrukus ilgiau nei 4–5 dienas, taip pat jei jiems būtina gauti dokumentą, pateisinantį neatvykimo į darbą priežastis.
23. Dėl skubiosios medicinos pagalbos patartina kreiptis atsiradus krūtinės skausmui, dusuliui, stipriam vėmimui, sąmonės sutrikimams ar kitiems pavojingiems požymiams.